

מה "לשמחת תורה" – עם "שמיני עצרת"

יום שישי י"ט תשרי תשע"ז

שנשואות במקום קרוב אית בעונתה למיזל ולמיתו ואלין
שנשואות במקום רחוק לית בעונתה ליזיל ולמיתו אלא עד
דאינון כלחון אצלי הכא נעבד כלן חד יום טב ונחדי עמן כן
עצרת של פסח עד דאינון נפקין מהחורף לקיץ אמר הקב"ה
אית ביומא למיזל ולמיתו אבל עצרת של חג על ידי שהן יוצאין
מהקיץ לחורף ואבק דרכים קשה ויזות דרכים קשות לפיכך
אינה רחוקה חמשים יום אמר הקב"ה לית ביומיא למיזל
ולמיתו אלא עד דאינון הכא נעבד כלן חד יום טב ונחדי לכך
משה מזהיר לישראל ואומר להם (במדבר כ"ט) ביום השמיני
עצרת תהיה לכם הוי אומר "מה יפו פעמיך בעעלים:"

4. ספר שם משמאל - שמחת תורה

ולפי האמור יובן הטעם מה שאנו עושין שמחת תורה בשמ"ע.
כי תורה שבכתב נכתבה גם לאומות על האבנים בהר גריזים
והר עיבל, וע"כ גם עד עתה יש להם אחיזה בצד מה בתורה
שבכתב, והיא מועתקת אצלם, אבל בתורה שבע"פ אין להם
שום אחיזה, וידועין דברי קרבן עדה שלקן נקראת מסכתא
שהיא כעין מסך המבדיל בפני אומה"ע, וא"כ עיקר שמחת
ישראל היא בתורה שבע"פ, שהיא רק לישראל בלחודיהו,
ע"כ עושין השמחה ג"כ בזמן שהוא כנגד תורה שבע"פ שהיא
לישראל בלחודיהו:

5. ספר התודעה -

אף על פי כן אינם מפסידיים מן הסמיכות הזו שבין העצרת
לחג. אילו היו סומכים עצרת הראשונה לפסח לא הייתה
הברית עולה יפה, שעדין לא עמדה בלבם היראה היטב, אבל
בחג, כיון שהברית שהם כורתים עתה עם התורה, היא ברית
של אהבה ושלאחר תשובה בימים הנוראים, הרי היא
מתחזקת בלבם יפה יפה, מיד. שגדול כח בעלי תשובה יותר
מן הצדיקים, ומה שהצדיקים עושים בשבעה שבועות, בעלי
תשובה עושים בשבעה ימים, ובחג הסוכות - כל ישראל בעלי
תשובה הם, ובאים בכח גדול, וגם מצוות סוכה ולולב מסייעות
בידם:

התקן עצמך ללמוד תורה. וכשיצאנו מארץ מצרים צריכין
להכין עצמנו לקבלת התורה. כי התורה ארוכה מארץ מדה.
אבל כפי תיקון מדות האדם יכול לקבל בהם הארת התורה
במדה שאדם מודד כן מודדין לו. וכעין של' במד' תרע"ו ומים
תכן במדה ע"ש. ובמשכן שבעת ימי מילואים כי בע"ת בא
בחילא סגי. ותקנו בז' ימים אלו כל מה שמתקנים בז' שבתות.
וב' אלו הדרכים תקנו משה ואהרן לדורות. מרע"ה הכין הדרך
של צדיקים גמורים. ומתקיים בכל שנה. בניסן יצ"מ. ואח"כ
שבע שבתות עד קבלת התורה. ואחרן תיקן הדרך של בעלי
תשובה ומתקיים בתשרי ז' ימים בסוכות ובשמיני עצרת
ושמחת תורה.

וכעין זה נמצא במדרש כי ז' ימי סוכות ושמיני עצרת כמו ז'
שבתות ושבעות ע"ש בש"ה"ש בפ' מה יפו פעמיך בעעלים.
וכן בגמ' למדו שבעת ימים דסוכות תשבו מתשבו יומם ולילה
בימי מילואים ללמוד שסוכה נוהג בימים ולילות. שהם בחו'
תשובה לכן בז' ימים מתקנים כמו בז' שבתות:

3. מדרש רבה שיר השירים פרשה ז פסקה ד

ר' חנניה בריה דר' איבי אמר מה יפו פעמיך בנעל אין כתיב
כאן אלא בנעלים שתי נעלים נעילה בפסח ונעילה בחג אמר
להם הקב"ה לישראל אתם נועלים לפני בחג ואני נועל
לפניכם בפסח אתם נועלים לפני בחג ואני פותח ומשיב
רוחות ומעלה עננים ומוריד גשמים ומזריח חמה ומגדל
צמחים ומדשן פירות ועורך שלחן לפני כל אחד ואחד צרכיו
ולכל גייה וגויה כדי מחסורה ואני נועל לפניכם בפסח ואתם
יוצאים וקוצרים ודשין וזורים ועושים כל צרכיכם בשדה
ומוצאין אותה מלאה ברכות א"ר יהושע בן לוי ראיה היתה
העצרת של חג שתהא רחוקה חמשים יום כנגד העצרת של

פסח אלא עצרת של חג על ידי שהן יוצאים מן הקיץ לחורף
לית ביומיהו דיזילון וייתון משל למח"ד למלך שהיו לו בנות
הרבה מהן נשואות במקום קרוב ומהן נשואות למקום רחוק
יום אחד באו כלם לשאול שלום המלך אביהם אמר המלך אלו

1. ספר שפת אמת - דברים - לסוכות - שמחת תורה
והנה חכמים קבעו בשמיני עצרת שמחת תורה. ונראה
שהוא רמז ללוחות אחרונות דאיתא הראשונות שהיו בקלות
שלטה בהן עין רעה "אין לך יפה מן הצניעות".

וביוה"פ נתרצה הבורא ית' לבני ישראל והוריד מרע"ה
לוחות אחרונות. וב' אלו העינים נעשים בכל שנה. בשבועות
מתן תורה הוא רמז למדריגה ראשונה צדיקים גמורים. ואחר
ימי תשובה זוכין בני"ו ללוחות אחרונות והם בהסתר. לכן אין
זה מפורש בתורה. וגם הוא בא ע"י ההסתר בימים הנוראים
שהם ימי הדין. לכן נאמר ע"ז בכסה ליום חגיגו. לכן יש
מקודם ימי הסוכות פרי החג הכל כדי שלא ישלוט עין הרע.
וכל אחד מע' שרים שמח בחלקן שחוספים לעצמן משפע

היורדת לכל השנה. אבל בני"ו עיקר שמחת שלהם בתורה
שהיא כולל כל התיים. ומרמז להם הכתוב שהם יקחו
משורש העליון ולא יתדבקו בגשמיות השפע. רק ביום

השמיני עצרת כו'. והיא התורה שורש כל הבריאה כמ"ש
בראשית בשביל התורה שנקראת ראשית. ע"י ששורש
וראשית הכל בתורה. וכמו דאיתא שהחזיר הקב"ה לבני עשו
כו' שיקבלו התורה כו'. כעין זה מתקיים עתה בחג שיש קצת
התקרבות לע' אומות. וכשראה כביכול הבורא ית' שאין בהם
ממש מחזיר הכל לבני"ו. והוא שמחת תורה ממש. שהתורה
שמחה במה שנתברר כי בני"ו נאמנים ונבחרים להש"ת.
וכמ"ש אי לבריות מעלבוניה של תורה. ופרשנו שם שיש לבני
ישראל כל כך דביקות לתורה. עד שע"י ביטול שלהם מתורה
יש עלבון ח"ו לתורה. מכש"כ להיפוך לטובה תנו עוד לאלקים
כביכול. ע"ז שבב"י נטהר בימים אלו אחר יוה"פ שמחה
התורה מה שיעסקו בטהרה בתורה מכאן ואילך:

2. ספר שפת אמת - ויקרא - פרשת שמייני -

בענין ימי המילואים וביום השמיני קרא משה כו'. דכ' שבעת
ימים ימלא את ידכם והוא כמו שבע שבתות תמימות שהם
תיקון המדות להיות כלים לקבל התורה בשבועות. כדאיתא